

بسمه تعالی

مسئول زمین شناسی استخراجی معدن

کدشغل: ۱۰۰۳

۱- تعاریف

مسئول زمین شناسی استخراجی معدن، هدایت عملیات استخراجی را به منظور حصول حداکثر بازایی ذخایر و تولید محصول با کیفیت بهینه به عهده دارد.

تعاریف واژه‌ها و اصطلاحات بکار رفته در دستورالعمل، مطابق قانون نظام مهندسی معدن و آیین نامه اجرایی آن است.

۲- ساختار تشکیلاتی

تا زمانی که ساختار تشکیلاتی معادن بطور عمومی از سوی وزارت صنایع و معادن تعیین نشده است، تعیین یک نفر به عنوان مسئول زمین شناسی استخراجی معدن، در معادن درجه یک الزامی، در معادن درجه ۲ حسب مورد به تشخیص وزارت صنایع و معادن و در بقیه معادن اختیاری است.

چنانچه معدن دارای دارای دفتر طراحی یا دفتر فنی باشد، مسئول زمین شناسی استخراجی زیر نظر مسئول دفتر طراحی یا دفتر فنی و در سایر معادن زیر نظر مسئول فنی معدن انجام وظیفه می کند.

برحسب نیاز و طبق ساختار سازمانی معدن، ممکن است واحد زمین شناسی استخراجی متشکل از تعدادی کارشناس زمین شناسی استخراجی باشد که زیر نظر مسئول زمین شناسی استخراجی معدن انجام وظیفه کنند. در این حالت شرح وظایف هر یک از کارکنان واحد، توسط مسئول زمین شناسی استخراجی معدن تعیین می شود.

در معادنی، که دارای مسئول زمین شناسی استخراجی است، چنانچه تهیه و اجرای پروژه اکتشاف تکمیلی یا تفصیلی ضرورت پیدا کند، مسئولیت تهیه طرح و همچنین مسئولیت فنی عملیات اکتشافی را می توان به عهده مسئول زمین شناسی استخراجی معدن، در صورتی که دارای صلاحیت لازم باشد، قرار داد.

۳- صلاحیت فنی

مسئول زمین شناسی استخراجی معدن باید دارای پروانه اشتغال در رشته پی جویی و اکتشاف باشد. حداقل صلاحیت فنی برای معادن درجه یک، دارا بودن پایه دو در یکی از زمینه های طراحی یا اجرا یا پایه یک در زمینه نظارت و برای معادن درجه دو، دارا بودن پایه سه در یکی از زمینه های طراحی یا اجرا یا پایه دو در زمینه نظارت است.

تشخیص موارد استثنا به عهده سازمان نظام مهندسی معدن استان است.

چنانچه در پروژه های اکتشاف تکمیلی یا تفصیلی، مسئولیت تهیه طرح به عهده مسئول زمین شناسی استخراجی معدن گذاشته شود، صلاحیت فنی وی باید با ضوابط تهیه طرح اکتشافی منطبق باشد.

۴- مسئولیت ها

مسئولیت های کلی زمین شناس استخراجی معدن به شرح زیر است:

- بهره‌وری بهینه ذخایر در برنامه ریزی استخراجی و جلوگیری از اتلاف منابع مواد معدنی.
- بهینه سازی کیفیت محصول در برنامه ریزی استخراج.
- رعایت تعهدات دارنده پروانه عملیات در مورد حسن اجرای قانون معادن و آیین نامه اجرایی آن در امور فنی.
- حصول اطلاعات کافی از مشخصات و ذخایر کانسار برای ادامه عملیات بطور مداوم.

- حفظ اسرار صاحب کار و محرمانه نگهداشتن اسناد و اطلاعات کسب شده هنگام ارائه خدمات حرفه‌ای، جز در مواردی که مغایر مصالح جامعه باشد یا توسط مقامات ذیصلاح قانونی خواسته شود.
 - دارا بودن اطلاعات کامل از دستورالعمل‌ها، استانداردها، ضوابط و معیارهای فنی و رعایت اصول و مقررات فنی و مهندسی و استانداردهای متداول.
 - رشد فناوری و بکارگیری فنون و روشهای نوین.
 - هر موضوع دیگر تأثیرگذار بر بهبود کمی و کیفی بهره‌برداری از معدن.
- تبصره ۱- پذیرش مسئولیت‌های فوق توسط مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن، رافع مسئولیت‌های مقام مافوق وی نخواهد بود.

۵- اختیارات

اختیارات مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن شامل مواردی از قبیل انتخاب روش‌های طراحی، محاسبات، نمونه‌برداری و انجام آزمایش‌ها، انتخاب نرم‌افزارها، انتخاب یا تدوین دستورالعمل‌های لازم به منظور نظارت، اندازه‌گیری و کنترل، نظارت بر عملکرد پرسنل تحت سرپرستی و اجرای سایر امور در ارتباط با مسئولیت‌های خود است. انجام نظرات، خواسته‌ها و دستورات مقام مافوق، از مسئولیت‌ها و اختیارات وی در رعایت دستورالعمل‌ها، مقررات، استانداردها و ضوابط فنی و حرفه‌ای موجود و متداول، نمی‌کاهد.

۶- شرح وظایف

وظایف کلی مسئول زمین‌شناسی استخراجی، شامل موارد زیر است:

- بررسی نظرها، پیشنهادهای، خواسته‌ها و دستورات مقام مافوق.
- گردآوری، دسته‌بندی و بایگانی کلیه اطلاعات، مدارک، گزارش‌ها و نقشه‌های مربوط به عملیات اکتشافی و اطلاعات کسب شده در حین عملیات استخراجی.
- گردآوری و حصول اطلاع از آخرین دستورالعمل‌ها، استانداردها، ضوابط و معیارهای فنی مربوط.
- مطالعه، محاسبه، طراحی، برنامه‌ریزی، تدوین دستورالعمل‌ها، تهیه نقشه‌های مختلف و ارائه گزارش‌های مورد نیاز بصورت ادواری و در زمان‌های تعیین شده توسط مقام مافوق.
- بررسی و انتخاب روش‌ها و ابزار مناسب برای عملیات زمین‌شناسی استخراجی.
- انتخاب و بکارگیری نرم‌افزارهای مناسب برای تهیه نقشه‌ها و انجام محاسبات و تبدیل اطلاعات در روش‌های دستی به اطلاعات قابل استفاده در روش‌های کامپیوتری.
- بازدید ادواری (طبق برنامه) و موردی (در زمان‌های مورد نیاز) از محل‌های اجرای عملیات.
- برداشت‌های زمین‌شناسی سطحی، مغزه‌های حاصل از گمانه‌های اکتشافی، محل‌های عملیات استخراجی در معادن روباز (پله‌های استخراجی) و زیرزمینی (چاه، تونل، کارگاه استخراج، ...).
- نمونه‌برداری از کانسنگ و سنگ‌های باطله از محل‌های انجام عملیات در مقیاس آزمایشگاهی.
- طراحی و برداشت نمونه نماینده برای انجام آزمایش‌های در مقیاس پایلوت.
- انجام محاسبات و به‌روزرسانی برآوردهای ذخایر از نظر کمی و کیفی.
- همکاری، پاسخ‌گویی و تهیه اطلاعات و گزارش‌های مورد نیاز طراحی معدن و مسئولان اجرایی معدن.
- تعیین روش‌های آزمایش‌های مورد نیاز، انتخاب آزمایشگاه، آماده‌سازی نمونه‌ها، نظارت بر انجام عملیات آزمایشگاه‌ها، دریافت نتایج، بررسی و تعبیر و تفسیر نتایج.

- تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی و پروفیل‌های مختلف بصورت ادواری و در زمان‌های مورد نیاز.
 - تهیه نقشه‌های پهنه‌بندی و یا بلوک بندی شده کانسار و زون‌های استخراجی در محدوده عملیات معدنی و برحسب روش استخراج و انجام محاسبات تناژ-عیار در هر بلوک بصورت ادواری برای برنامه‌ریزی استخراجی.
 - همکاری در تنظیم برنامه‌های ماهانه، سالانه و درازمدت برای استخراج و حفاری‌ها.
 - نظارت بر انجام فعالیت‌های جاری و وظایف پرسنل تحت سرپرستی.
 - انجام سایر اقداماتی که در چهارچوب اجرای مسئولیت‌ها ضروری باشد.
- تبصره - جزئیات وظایف مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن برحسب شرایط هر معدن تعیین می‌شود.

۷- شرایط اشتغال

طریقه استخدام مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن، در موارد الزامی بطور تمام وقت است ولی برای موارد اختیاری می‌تواند بطور پاره وقت باشد. استخدام یا انعقاد قرارداد تابع مقررات جاری کشور است و بعلاوه می‌تواند منطبق بر مقررات استخدامی مؤسسه متبوع باشد. ارجاع سمت‌ها یا وظایف دیگر به مسئول زمین‌شناسی استخراجی با توافق طرفین بلامانع است.

۸ - حق الزحمه

حداقل حق‌الزحمه مسئول زمین‌شناسی استخراجی برحسب تعرفه‌های مصوب سازمان نظام مهندسی معدن و براساس پایه ۲ برای معدن درجه یک و پایه ۳ برای معدن درجه ۲ تعیین می‌شود. شرایط پرداخت حق‌الزحمه و کسور طبق مقررات جاری کشور است.

میزان استفاده از ظرفیت اشتغال در مشاغل تمام وقت، بر مبنای پایه متناسب با درجه معدن و طبق مقررات سازمان نظام مهندسی معدن محاسبه می‌شود. (برای کارشناس زمین‌شناسی استخراجی تمام وقت که زیر نظر مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن انجام وظیفه می‌کند یک رتبه پایین‌تر منظور می‌شود). در اشتغال پاره وقت، گواهی کارفرما و ارائه رونوشت قرارداد مربوط، برای تعیین نسبت استفاده از ظرفیت اشتغال ضروری است.

۹ - تخلفات

تخلفات حرفه‌ای، انضباطی یا انتظامی مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن، طبق مفاد آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی معدن توسط شورای انتظامی استان بررسی و در مورد آن تصمیم‌گیری می‌شود.

مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن تا هنگام رسیدگی و صدور حکم شورای انتظامی استان و در مدت اعتبار قرارداد، مطابق مفاد قرارداد به انجام وظایف خود ادامه می‌دهد و حق‌الزحمه وی نیز مطابق مفاد قرارداد قابل پرداخت است.